

ФАСИЛІТАЦІЯ ЯК ОРІЄНТОВАНА ОСНОВА ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ФАРМАЦЕВТІВ

Активний розвиток студента безпосередньо залежить від професійно-педагогічних умінь викладача створювати відповідний емоційний тонус процесу навчання. Емоційному потенціалу викладача - фасилітатора відводиться вирішальне значення у вихованні захоплюючої, відповідальної, здатної до переживання та творчості особистості. Тільки викладач - фасилітатор може протистояти надмірній інформації та “втраті в ній людського початку”.

У сучасному світі викладач-інформатор повинен змінювати позицію на викладача - фасилітатора, задача якого - створювати сприятливі умови для навчального процесу, полегшувати процес навчання, навчатися разом зі студентами жити та сприяти розвитку студента.

При вивченні фармакології, коли інформація дуже об’ємна, якраз викладач - фасилітатор спроможний дати можливість студентам вивчити найважливіші поняття даної дисципліни та навчити їх самостійно працювати з літературою, дати напрямки, орієнтири та необхідну допомогу в творчому самонавчанні.

Серед сучасних інноваційних методів навчання (демократизація навчального процесу, визнання автономії та прав студента, сприйняття студента як партнера зі своїм внутрішнім світом, відкрите виявлення особистих почуттів студента та емоційних переживань тощо) фасилітаційна організація простору спілкування повинна займати ведучу позицію.

Фасилітаційна педагогіка потребує від педагога психологічної та професійної компетентності, удосконалення своїх професійних якостей. Перехід до фасилітаційного стилю діяльності пов’язаний з глибокими, а інколи хворобливими, перебудовами особистостей (як студента, так і викладача) педагогічного процесу. При цьому змінюються не тільки зміст та методи викладання, а особисті установки, які і забезпечують ріст педагога - фасилітатора.

Найважливішими прийомами фасилітаційного спілкування є:

- повага та позитивне сприйняття студента як особистості, здатної до самостійної зміни та самостійного розвитку;
- виявлення педагогічного такту, заснованого на довірі, простоті спілкування без фамільярності, впливу без пригнічення самостійності, гумору без насмішки;
- створення ситуацій успіху, авансування похвали, звернення до студента по імені, прийом “дзеркало відносин”, оптимістичні прогнози про можливості та здатність студентів.

Здатність до фасилітаційного спілкування залежить від типу педагогічної центрації, тобто вибіркової спрямованості викладача на різні сторони педагогічного процесу. Виділяють 6 типів центрації:

- 1) комфортна центрація – центрація на інтересах, думках своїх колег;
- 2) егоцентрична – центрація на інтересах свого “Я”;
- 3) гуманістична – центрація на інтересах студентів;
- 4) центрація на інтересах та вимогах адміністрації;
- 5) центрація на інтересах батьків;
- 6) методична або пізнавальна центрація, тобто зосередження на засобах та методах викладання.

У більшості викладачів переважає центрація методична, егоцентрична та комфортна. Менша кількість викладачів має гуманістичну центрацію. Якраз ці викладачі стурбовані своїм професійним педагогічним розвитком, удосконаленням своєї предметної кваліфікації, володінням комунікативно-режисерськими уміннями. Такі викладачі особисто готові до інноваційної діяльності та представляють себе на самих відповідальних ділянках роботи.

Викладачі фармакології повинні спрямовувати свою педагогічну діяльність на гуманістичну центрацію. Працюючи на інтересах студентів вони, таким чином, створюють фундамент для формування у майбутніх фармацевтів комунікативних та професійних компетенцій, дають можливість підготувати їх до професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Зеер Э.Ф. Личностно ориентированные технологии профессионального образования // Повышение академического уровня учебных заведений на основе новых образовательных технологий: Тез. докл. 6-й науч.-практ. конф., 7–11 дек. 1998 г. Екатеринбург, 1998.
2. Психология. Словарь / под ред. А. В. Петровского, М. Г. Ярошевского. М., 2002.